

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1253/2022
22.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Татјане Вуковић, Радмиле Драгичевић Дичић и Милене Рашић, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Новице Здравковића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Нишу - Посебно одељење за сузбијање корупције К По4. бр. 17/21 од 19.11.2021. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 89/2022 од 15.09.2022. године, у седници већа одржаној дана 22.11.2022. године, једногласно донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Новице Здравковића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Нишу - Посебно одељење за сузбијање корупције К По4. бр. 17/21 од 19.11.2021. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 89/2022 од 15.09.2022. године у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости **ОДБАЦУЈЕ, као недозвољен.**

Образложење

Пресудом Вишег суда у Нишу - Посебно одељење за сузбијање корупције К По4. бр. 17/21 од 19.11.2021. године, окривљени АА оглашен је кривим да је извршио кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. Кривичног законика, за које му је изречена условна осуда, тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 6 месеци и истовремено одређено да се казна затвора неће извршити уколико окривљени у време проверавања од две године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело. Истом пресудом окривљени је обавезан да суду на име паушала плати износ од 15.000,00 динара у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 89/2022 од 15.09.2022. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА и пресуда Вишег суда у Нишу - Посебно одељење за сузбијање корупције К По4. бр. 17/21 од 19.11.2021. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Новица Здравковић, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни касациони суд поднети захтев за заштиту законитости усвоји и побијане пресуде преиначи, тако да окривљеног ослободи од оптужбе за дело које му је стављено на терет или да побијане пресуде укине и списе предмета врати првостепеном суду на поновни поступак.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП), па је на седници већа коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство у смислу члана 488. став 2. ЗКП није од значаја за доношење одлуке, након разматрања списа предмета и правноснажних пресуда против којих је захтев за заштиту законитости поднет, а по оцени навода у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног је неоснован у односу на повреду закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, док је у преосталом делу недозвољен.

У поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног је указао да је побијаним пресудама учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, односно да дело за које је окривљени оглашен кривим нема елемената кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. Кривичног законика (КЗ), уз образложење да никаква штета оштећеном није проузрокована, нити је окривљени на било који начин искористио свој службени положај будући да је поступајући по налогу за извршење службеног задатка сачинио прекршајни налог учеснику у саобраћају кога је затекао приликом вршења контроле да не поседује саобраћајну дозволу.

Овакве наводе браниоца окривљеног Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Одредбом члана 359. став 1. КЗ прописано је да кривично дело злоупотреба службеног положаја чини оно службено лице које искоришћавањем свог службеног положаја или овлашћења, прекорачењем границе свог службеног овлашћења или невршењем своје службене дужности прибави себи или другом физичком или правном лицу какву корист, другом нанесе какву штету или теже повреди права другог.

Дакле, радња извршења кривичног дела из члана 359. став 1. Кривичног законика садржи већи број алтернативно постављених радњи и може се састојати у искоришћавању службеног положаја или овлашћења, прекорачењу граница службеног овлашћења или невршењу службене дужности, а последица може бити прибављање себи или другом физичком или правном лицу какве користи, другом наношења какве штете или се може огледати у тежој повредити права другог. Искоришћавање службеног положаја или овлашћења, постоји када се тај положај или овлашћење користе не због интереса службе, односно остваривања циљева службе, већ ради остваривања неког сопственог интереса или интереса трећег лица или на штету интереса неког лица.

Из изреке побијане правноснажне пресуде произилази да је окривљени АА оглашен кривим због извршења кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ, јер је у време и на месту, ближе означеном у изреци пресуде „...као службено лице – саобраћајни полицајац у ПУ Врање, ПС Владичин Хан у урачунљивом стању искористио службена овлашћења за контролу саобраћаја и откривања саобраћајних прекршаја по налогу за вршење службене радње бр. .. од 02.05.2018. године, па је учеснику у саобраћају ББ...причинио штету тако што је... иако је возач, оштећени ББ показао потврду МУП-а ПУ Ниш од 30.04.2018. године о регистрацији возила аутобуса АД „Ниш експрес“ регистарских ознака NI .., која...замењује саобраћајну дозволу и важи до њеног издавања, сачинио службену исправу – прекршајни налог... са лажном садржином да је возач ББ затечен да управља аутобусом...а приликом контроле није код себе поседовао саобраћајну дозволу да покаже на увид, па је оштећеном причинио штету по основу неоснованог и незаконитог сачињавања прекршајног налога као основа за незаконито иницирање прекршајног поступка у предмету Прекршајног суда у Врању 4Пр. бр. 2407/18... па је извршење дела хтео“.

Имајући у виду наведено, по оцени овог суда, из изреке правноснажне пресуде јасно произилазе сва законска обележја кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. Кривичног законика, због којег је окривљени оглашен кривим, и то како објективна која се односе на радње окривљеног који је искористио свој службени положај и овлашћење (као службено лице – саобраћајни полицајац) на тај начин што у оквиру овлашћења која је имао није посупао због интереса службе и ради остваривања циљева службе, већ ради остваривања сопственог интереса те учинио другом штету која се огледа у излагању оштећеног прекршајном гоњењу, тако и субјективна обележја дела која се тичу урачунљивости и умишљаја (свест и воља) окривљеног за извршење дела, који укључује и свест о забрањености дела, па су супротни наводи из захтева оцењени као неосновани.

Бранилац је даље у поднетом захтеву за заштиту законитости указао да је побијаним пресудама учињена повреда кривичног закона из члана члана 439. тачка 2) ЗКП, уз образложење да како се у изреци првостепене пресуде наводи да је сачињен прекршајни налог са лажном садржином, односно да у службени спис није унет податак да постоји потврда о регистрацији аутобуса, али без постојања намере прибављања било какве користи за себе или другог то по наводима браниоца се евентуално у конкретном случају може радити о кривичном делу фалсификовање службене исправе из члана 357. став 1. КЗ.

По оцени Врховног касационог суда, неосновани су напред изнети наводи, из разлога што у радњама окривљеног које су описане у изреци првостепене пресуде стичу се елементи кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ, како је то напред наведено, при чему уношење лажних података представља једну од радњи извршења овог кривичног дела злоупотреба службеног положаја, те се може говорити о привидном идеалном стицају на основу консумпције, односно кривично дело фалсификовање службене исправе консумирано је кривичним делом злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ, иако је у једном чињеничном опису садржана радња оба кривична дела. Наиме, уношење неистинитих података је заправо начин извршења злоупотребе службеног положаја.

Преосталим делом поднетог захтева за заштиту законитости којим бранилац окривљеног од стране 1. до 12. чињенично оспорава питања везана за извршење кривичног дела, чињеницу настанка штете, износи сопствену оцену изведених доказа те оспорава чињенично стање утврђено првостепеном и потврђено другостепеном пресудом суштински се указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и повреду закона из члана 440. ЗКП.

Како чланом 485. став 4. ЗКП који прописује разлоге због којих окривљени односно његов бранилац сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека, због повреде закона из члана 440. ЗКП, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног у овом делу оценио као недозвољен.

Из свега напред наведеног, а на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП, донета је одлука као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник
Марија Рибарић,с.р.**

**Председник већа – судија
Бата Цветковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић